Åkle i ny drakt

På Susendal oppvekstsenter i Hattfjelldal i Nordland går det 25 elever. Tone Vollan Tyldum underviser i kunst og håndverk og har i prosjektet presentert her, involvert alle elevene ved skolen.

Tekst og foto: Tone Vollan Tyldum

Skoleåret 2016-2017 var jeg student ved Nord Universitet. Videreutdannings-tilbudet *digital kunst og håndverk*, gav meg muligheten til å utforske en ny side ved kunst- og håndverksfaget. Jeg fikk i oppdrag å lage et undervisningsopplegg hvor det var fokus på hybride løsninger. Det fysiske/taktile og det digitale skulle integreres på en særlig god måte. Et annet mål var at opplegget skulle ha en merverdi for andre enn meg selv.

Ideen om å lage et pikselbilde ble skapt. Opplegget skulle først prøves ut på meg selv. Det ble en heftig arbeidsperiode. Utprøving av hvilke motiver som egnet seg var første steg. Valget falt på et rosa blomstermotiv og formspråket til åklær. Hvordan kunne dette få en merverdi for andre? Hvilke teknikker og materialer egnet seg og hvordan skulle pikselbitene produseres og monteres? Som student var jeg meget fornøyd da «åkleet» var ferdig. Med produksjon av 100 pikselbiter i ulike teknikker og materialer var dette et

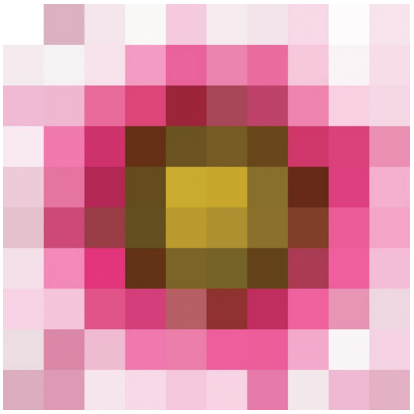

stort arbeid for én person. Jeg hadde konvertert det rosa blomstermotivet slik at det dannet 100 piksler. Bildet ble dedikert til arbeidet for brystkreftram-mede, og en rosa QR-kode til nettstedet sammen med en rosa sløyfe dannet én av pikslene. Bildet fikk dermed en merverdi. Teknikkene og materialene hadde stor variasjon, da jeg valgte at de skulle vise ulike teknikker elever fra 1.-7. trinn kunne mestre. Nå gledet jeg meg til å gjennom-føre dette sammen med elevene.

Regnbue-motiv

Hele skolen, 1.-7. trinn, skulle være med på dette arbeidet. Elevene på mellom-trinnet utformet det digitale pikselbildet som skulle være utgangspunktet for arbeidet. Dette var første del av prosessen. Kriterier de måtte ta hensyn til:

- antall piksler skulle være 12x12
- bildet måtte ha et enkelt formuttrykk
- grunnfargene måtte gjerne være representert
- motivet måtte danne klare og tydelige skiller i fargeuttrykket
- motivet måtte være frittstående (ikke mye grums rundt).

Et **åkle** er et mønstret, vevd teppe (brukes ofte som seng- eller veggteppe). Åklær har vært i bruk i Norge siden middelalderen (kilde: wikipedia.org).

Etter ivrig diskusjon ble elevene enige om å lage et regnbuebilde. Ikke en hel regnbue, men bruke en del av regnbuen. Vi snakket om regnbuens symbolske betydning, regnbueflagget som symboliserer frihet og fellesskap, som et magisk og hellig tegn og så videre. Det digitale pikselarbeidet startet. Elevene arbeidet individuelt på Ipad, i appen PixelArt. De prøvde ut ulike komposisjoner, vannrette linjer, loddrette og diagonale.

Hver elev valgte ett av bildene de hadde laget. Dette la de inn i appen Baiboard. Deretter hadde vi avstemning om hvilket som fungerte best. Elevene måtte argumentere for valgene sine ut ifra kriteriene. Var det gode overganger mellom fargene og så videre. Til slutt satt vi igjen med det endelige pikselbildet som dannet grunnlaget for neste del, det praktiske arbeidet.

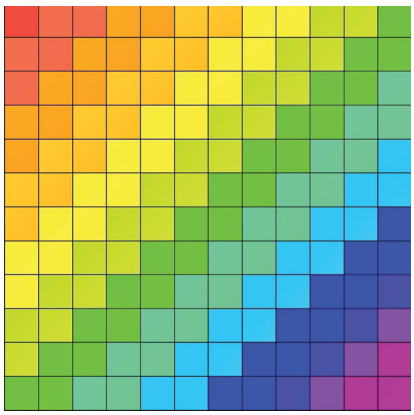

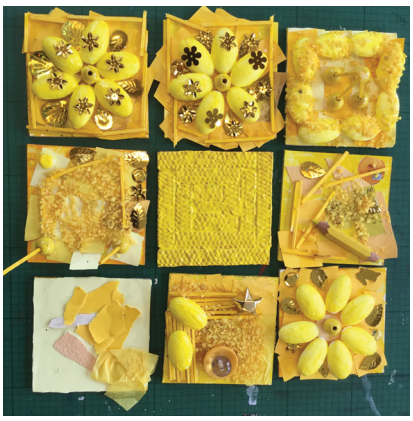

I kollegiet ble vi enige om at dette ville være et fint opplegg å gjennomføre på den kreative dagen som var planlagt på skolen. Pikselbildet ble skrevet ut, og lærerne på hver gruppe fikk utdelt «farger». Vaktmesteren skjerte ut pikselbiter av tynne mdf-plater til oss, de målte 8x8 cm. Elevene rullerte på stasjoner hvor vi dro inn andre temaer for perioden også, som diktskriving og Thorbjørn Egner. På kunst- og håndverksstasjonen var pikselarbeidet preget av innholdet i kompetansemålene for de ulike trinnene. Ulike materialer og teknikker inngikk. Det ble blant annet arbeidet med tegning, maling, fletting, strikking, hekling, overlapping, mønster og geometriske former. Bruk av gjenbruksmaterialer og det å lage piksler som stimulerte til taktil utforsking ble i høyeste grad benyttet i utformingsarbeidet. Etterhvert som pikslene ble ferdige, plasserte vi de inn i mønstret slik at elevene kunne se at bildet stadig kom tydeligere frem. Da hele pikselbildet var ferdig, var elevene *så* stolte. Dette ble virkelig flott. Jeg tror alle ble overrasket over hvordan pikslene de hadde laget dannet en viktig brikke i helheten.

Montering

Monteringen av arbeidet tok jeg meg av. Jeg valgte å bruke blå styrofoamplater. To plater ble limt sammen og elevene hjalp meg med å trekke platen med stoff ved å stifte det fast på baksiden. Deretter ble bitene limt på med BT multibond Rapid-lim. Dette festet godt og holdt pikslene bra på plass.

Vi ser for oss at bildet skal henges opp på skolen, et sted hvor mange kan se det. Det er lov å kjenne på bildet, her er det mange spennende teksturer. Men inntil videre skal pikselbildet «gjemmes bort», det skal høytidelig overrekkes til rektor ved neste høvelige anledning. Da skal noen av elevene fortelle om prosessen fra start til ferdig produkt. Kanskje vi må ha avduking, sitronbrus i høye glass, pikselsnacks, trommevirvel og salutt…

Bildet ble vakkert. Elevene må stadig innom for å se og beundre. De kjenner igjen sine egne piksler og kan fortelle hvorfor de ble akkurat sånn. Bildet vil henge på skolen i lang tid fremover. Jeg gleder meg til elevene som voksne kommer innom og sier til sine barn; «denne har mamma vært med på å lage, ser du, det er min piksel, er den ikke fin?»

Tone Vollan Tyldum er lærer ved Susendal oppvekstsenter. Hun har vært kunst- og håndverkslærer siden hun startet som lærer i 1996.

Undervisningsopplegget som presenteres her finnes i samlingen; «Kunst og håndverk i en digital tid 2». Det finnes også en del 1 med mange spennende opplegg. Samlingene finnes på bibsys.no, utgiver er Nord universitet.